

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg. Medarb.: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland.

«St. Olav» utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30487. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5, I, er åpen mandag, tirsdag og fredag 9.30—3. Torsdag 9.30—7. Lørdag 9.30—1. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: Barna våre. — Det katolske Norge i naturen. — I Kristi etterfølgelse. — Den hl. Faders fredsappell. — Kristen enhet. — Regnskap for St. Vinsensforeningens feriekoloni. — † Fru Charlotte Undset. — Det ringer for første gang. — Ungdoms yrke — Kirkens styrke.

Barna våre.

Av mgr. H. Snoeys.

Herre, ta i Din sterke hånd
barnet som leker ved stranden.
Send Du Din verdige Helligånd,
at det kan leke selvannen.

Sommerferien er forbi. Skolen er begynt igjen. Jeg hører atter barnas støiende lek og blir varm om hjertet. Selv om det betyr mer arbeid og uro, så er jeg glad allikevel at de små røvere er der. Jeg har savnet dem, mer enn jeg selv var opmerksom på. Men det mangler en, en morsom liten pjokk, gløgg og med det rette glimt i øiet. En som er en lykkelig besitter av de tre «ff-er» som jeg så gjerne ser på et vidnesbyrd ... «flink, flittig, from». Hvor er han? Er det noen som vet det? Jada, han kommer ikke mer, han er begynt på en skole like ved der hvor han bor. Uff! jeg lar mig ikke merke det, men det gjør vondt. Det er likesom solen går bak en sky. Skal vi miste den gutten også? La ham komme under helt fremmed innflydelse nettop i sin spedeste opvekst? Jeg får ikke fred og ber faren om en samtale. Joda, far kommer. En bra kar og omsorgsfull også — slik som en far skal være. «Ja, Hr. Sogneprest, jeg skal si Dem hvordan det er. Jeg har vært her før for å tale med Dem, men De var jo bortreist. Saken er at vi bor så langt borte fra byen, ikke mindre enn halvannen mil. Det er tyve minutters jernbanereise og gutten må gå en time tidligere hjemmefra. Nå er han begynt på skolen hjemme og lærerne er kjekke og har ikke noe imot, at han ikke deltar i religionsundervisningen. Og vi vil selvfølgelig sende ham til byen hver uke for å få undervisning hos Dere.» Hva skulde jeg

si til dette? Det er mange ganger et stort offer vi forlanger fra foreldrene når vi ber dem inntrengende om å sende sine barn til den katolske skole. Og det er ikke bare avstanden, som i dette tilfelle, det er mange andre ting som spiller inn og som kan veie nokså tungt hos foreldrene når spørsmålet blir aktuelt. Alt dette vet vi, og allikevel vi kan ikke annet. Det gjelder våre katolske barns fremtid, ja jeg tør bruke så sterkt et ord ... det gjelder den katolske Kirkes fremtid her i landet. Var statens skoler enda noitrale, la gå. Selv da var våre egne konfessjonelle skoler langt å foretrekke. Men vi kan ikke komme bort fra det faktum at statens skoler er antikatolske, hele tendensen er å gi barna et livssyn som gjør avgjort front mot den katolske kirke og dens tro og lære. Ja, ofte kan man uten overdrivelse si, at de blir opplært til motvilje mot alt som er katolsk, det som for oss er hellig og dyrebart. Treet kjennes på fruktene! Vi kjenner jo til hvad protestantiske barn (og de voksne med) tror om oss katolikker. De utroligste fordommer går i dem som varmt hvetebrød. Det gis selvfølgelig undtagelser, jeg kjenner flere av dem, både lærere og prester som er forståelsesfulle og velvillig innstillet overfor oss. Men forøvrig er tendensen fremdeles den som fant uttrykk i en uttalelse fra «En lærer» i «Skolebladet» for endel år siden: «Skal vi undervise så, at elevene ikke får motvilje mot eller ringeakt for den katolske kirke, så skjønner jeg igrunnen ikke, hvad vi skal gjøre med Luther. Da har vi igrunnen svætt litet bruk for ham.» Når saken ligger slik an, så er det bare en vei for oss å gå. «Hvad gagnar det mennesket selv om han vinner

den hele verden men tar skade på sin sjel?» Hvad gagnar det våre barn om de kan opnå visse fordeler ved å søke protestantiske skoler, men står i fare for å miste sin tro? — Samme dag jeg hadde ovennevnte samtale, kom det en mor til mig. «Jeg vil be om en utmeldingsattest for min gutt.» — ??? — «Ja, han skal konfirmeres til høsten og jeg må gå å melde ham hos presten.» Men både De og Deres mann har jo høitidelig lovet at barna skulde opdras og fermes i den katolske kirke. — «Det får ikke hjelpe. Gutten har gått på den protestantiske skole og vil bli konfirmert sammen med sine klassekamerater». — Kan dere i det minste ikke la ham vente til han blir 15 år og selv kan bestemme, så dere slipper å bryte deres ed? — «Gutten vil ikke vente. Han sier at han i det hele tatt ikke mer vil bli konfirmert hvis han ikke får lov nå». — Altså ikke det spor av overbevisning eller noen religiøs grunn. Total indifferent, vil gjøre som kammeratene, følge med strømmen som en tømmerstokk som flyter på vannet. Hadde denne mor sendt sin gutt på vår skole og støttet vårt arbeid, så hadde han formodentlig idag vært en kjekk kar, rakrygget nok for å kjempe for sin overbevisning, en der med løftet hode tør arbeide sig op imot strømmen når han vet at målet er det verdt.

Jeg fikk lyst til å skrive om disse ting, nå ved skoleårets begynnelse for om mulig å vekke enda større interesse for våre katolske menighetsskoler. Meget blir det gjort for foreningslivet, og det arbeides iherdig for ungdommen. Og Gud skje takk for det! Ungdommen det er fremtiden, det er livet selv, det pulserende, fruktbringende liv. Men ei må det glemmes at grunnlaget for alt ungdomsarbeid, fundamentet for alt foreningsliv det er en katolsk skole. Den opvoksende ungdom må ha en fast grunn til å stå på fra barndommen av. Vår store avdøde pave Pius XI har sagt de treffende ord: «Hvis jeg hadde valget mellom å bygge en katolsk skole eller en kirke, så vilde jeg si: «La oss bygge skolen først, for skolen oppdrar ungdommen for kirken». Det er sørgelig at forholdene er så små for oss katolikker her i landet. Men nettop derfor, nettop fordi vi er så få, blir vår opgave og vårt ansvar så meget større. Barna tilhører hele menigheten, de skal engang overta vårt arbeid og bære det videre. Derfor er skole spørsmålet en sak som ikke bare angår foreldrene og

prestene og søstrene. Det er vår alles sak, kanskje det aller viktigste i alt menighetsarbeide. Her må alle være med. Og vi går ikke av veien for oppbyggende kritikk, tvert imot, vi takker for den. Men da må en også være villig til å støtte arbeidet for å rette på feil og mangler både moralsk og aktivt. St. Pauls menighet i Bergen har her gitt et godt eksempel. De har stiftet et skolefond som forhåpentlig kan vokse etterhvert og sikre skolen for fremtiden. Det er veien. Skolens sak må bæres frem av hele menigheten.

Er ikke Bjørnsons ord som jeg satte som en slags «inngangstekst» over disse linjer enestående vakre? De vekker varme, dypfølte tanker. Også de påfølgende vers er skjønne:

Vannet er dypt, og bunden glat,
Herre, får Han først i armen fat,
drukner det ikke, men lever,
til Du det nåderikt hever.

Det er ikke lett å være ungdom nutildags, meget vanskeligere enn den gang vi var unge. «Vannet er dypt og bunden glatt.» Det er så lett å gli utover og gå tilbunds. Mangen en ungdom som starter livets seillads uten bestemt mål blir tatt med av tidens strømhvirvler og går håpløst under i vantroens malmstrøm, ofte allerede kort etter at de har sluttet skolen. Men ikke den ungdom, hvor Guds Hellig Ånd «først har fått i armen fatt», den ungdom som har en solid kristelig arv å leve på, den kan gå under innimellem men ... «den drukner ikke, men lever, til Du det nåderik hever».

Vi har Gud skje lov allerede noen gode små skoler i våre menigheter og det gjøres et utmerket arbeid. Det krever ofre, store ofre fra prest og menighet. Men det er mitt stille håp, at vi før eller siden vil få det offentliges støtte for våre skoler, og da vil det bli lysere. Vi kjemper nu den kamp for skolene våre som har ført til seier i andre land.

«Derfor Brødre, la oss ikke bli trette av å gjøre det gode for vi skal høste i sin tid såfremt vi ikke går trette.»

SEMPER AVANTI!

Målet må være: ALLE KATOLSKE BARN PÅ GODE KATOLSKE SKOLER.

Oslo 25. aug. 1939.

H. Snoeys.

Det katolske Norge i naturen.

«Hvor var det dog deilig derute på landet», sier H. C. Andersen. Og nettop en slik sommerdag, som han fremmaner, med snadrende gjess og ender, med summende humle og bi og engen i høisommerskrud var det, at man en søndag morgen i ferien gikk ut for å finne «Gud i naturen». Visstnok lød det klokkeklang fra kirke over vang og venge. Men de bar ikke bud til den ensomme vandrer. Det varte dog ikke lenge før man opdaget at selve naturen bar bud. Bud fra hin tid, da det fra den årle morgen av ringte

til messe fra den gamle Olavkirken — ut over de selvsamme grender.

Man fant barndommens stier igjen, og der stod de alle de kjente og kjære blomster, som satte barnesjelen i en sådan underlig stemningsfull fryd.

Der i bekkefarete vokste ennu Maria på pe med de vakre grønne bladene, som folder sig sammen som en munkekutte. Hele engen var innfattet i en gyllen ramme av jomfru Marias gullsko. En og annen forsinket Maria nøklebånd stod

ennu og svaïet i skyggen under birkene. Hvor satte ikke engang disse skjønne vårblomster fantasien i sving og fremtryllet Himmeldronningen i blå kåpe med gullenke om livet og et knippe med gylne nøkler festet til!

I det lille myrtenne ved overgangen til skogen, vokste det *Marihånd*. — Og sandelig der stod den den dag i dag, den lille rødviolette, svibellignende planten. Den var mest interessant på grunn av sin rot. Den dannes av to hender, en ung myk, hvit hånd, som griper om en gammel, brun innskrumpet en.

Den yndige blå *Veronika* i fullt flor, lyst i mot en som blå engleøine.

Inne i den dunkle skog, under kirkehvelv av høie graner, står Hellig Olavs lysestake, den herlig duftende pyrola.

I søndagsstilheten taler de alle et selsomt sprog. De står på sin post som trofaste vidner om det katolske Norge, som hadde sine røtter så dypt i folkets hjerte og liv.

Som et mere høirøstet vidne skar svalen skvatrende gjennom luften med jomfru Marias røde silkenøste i brystet og gullsaksen i stjerten. Begge deler hadde den stjålet fra henne engang hun satt i det grønne og sydde, forteller sagnet. Til straff må svalen bære disse attributter til dagenes ende.

Om Gjerterudsfuglen vet også sagnet å berette, et engang mens Vor Herre og St. Peter vandret på jordlen, kom de til en kone som satt og bakte lefse. Hun het Gjertrud. De var sultne og bad om mat. Men hvordan det enn var, så blev alle emnene som konen bakte ut for store, så hun hadde ikke råd til å gi dem bort. Da blev Vår Herre vred og sa, at hun til straff for sin gjerrighet skulde bli en fugl og ta sin tørre føde mellom bark og ved og ikke få noe å drikke uten hver gang det regnet. Og derfor flyr den og hakker i barken og piper mot regn den dag idag, Gjerterudsfuglen.

Høit oppe i tretoppen satt måltrosten og slog sine triller og sa så mangt: Er du ensom, ensom! Alle borte, alle borte! Ja, du vet nok du lille talatrost, at alle er borte, alle de som engang kjørte og gikk langs veier og stier til Hellig Olavs kirke derute på høien, under de slanke bjerker. Der hviler de nu under hundreårig grønsvær. Og du vet nok også, at de for nye slekter er ikke kirkeveien lengre alfarvei, selv om klokker enn kimer og kaller.

Dette blev søndagsbetraktningene den dag, da all naturen stod frem og vidnet om Guds ære og hellig Olavs gamle kirke.

Sigrød Ode.

I Kristi efterfølgelse.

Sankt Ignatius.

(1491—1556.)

Det vilde unektelig være meget lettere å skrive en bok om Sankt Ignatius enn å beskjære dette veldige kirkehistoriske liv til en artikkels beskjedne dimensjoner. Ti den som gir sig i kast med å forfatte en Ignatiusbiografi, opdager snart at det ikke går an å skille ham fra hans livsverk. Han lever videre i det, like så intenst og klart som farens trekk spiller sig i barnets ansikt.

Ignatius' personlighet har gjennemtrent hans åndelige sønner i den grad at man burde kalle enhver sann jesuit for en liten Ignatius!

Hans orden er kjød av hans kjød, blod av hans blod, ånd av hans ånd, sjel av hans sjel.

Å tale om den hellige Ignatius uten å berøre den institusjon som han skapte er en umulighet. Mannen finnes i hans verk. Men derved er det også klart at en artikkel må nøie sig med å se mannens skikkelse ut fra én synsvinkel. Og da vil vi velge den menneskelige.

Ignatius er den mest menneskelige blandt Guds helgener.

*

Ignatius' største under — og kanskje hans eneste! — er simpelthen hans liv og hans verk. Andre undere har han neppe gjort. Bare derved nærmer han sig allerede det almen-menneskelige. Vi synes at han står midt iblandt oss, ikke over oss.

Hverken hans vugge eller hans dødsleie blir omstrålt av den evighetsavglans som kjennetegner de aller fleste helgener og som pleier å utpeke dem som *utvalgte*. Hos Ignatius søker vi forgjeves efter noe som kunde tydes i den retning. Louis Veuillot har engang sagt at den rettfærdige dør slik som han gjør alt annet, det vil si: med den sjelslikevekt som tar Guds vilje som en selvfølighet.

Slik dør også Ignatius. Han efterlater sig intet åndelig testament. Hans siste ord handler om rent menneskelige ting. De inneholder hverken opsigtsvekkende spådommer eller lengsel efter himmelen eller formaninger til folk på jorden. Det er noe forbløffende «selvsagt» over hans dødsstund. Vi kunde kanskje uttrykke det slik som vi leser det til daglig i utallige dødsannonser: han døde i troen på sin Frelser. Det er bare det at Ignatius virkelig gjorde det. Døden var en siste ordre fra den himmelske Feltherre. Og Ignatius parerte ordre. Som alltid.

Mere er det ikke å si om den ting. Men er det egentlig ikke det høieste som overhodet *kan* sies om en kristen?

Intet menneskelig var ham fremmed når det gjaldt å utnytte alle naturlige hjelpemidler som kunde sikre hans verks fremtid og vekst. Intet blev overlatt til tilfellet og — så paradoksalt det enn kan lyde om en helgen — så lite som mulig blev overlatt til den *usedvanlige* nådevirkning. Dette må ikke misforståes. Mangel på tro er vel det siste som kan bebreides Ignatius. Tvert imot: hans tro var så *levende* at den blev en del av hans *liv*. Troen blev i den grad absorbert av hans personlighet at den rett og slett forsvinner for uøvede øine. Den blev så intenst ett med hans natur at den så å si blev naturlig og menneskelig.

Men det er intet som vekker hans motvilje så sterkt

som den formastelige tro som legger armene over kors og tar himmelen på avbetaling. Her viste Ignatius hvor godt han forstod sin tid. Reformatorene med Luther i spissen undervurderte jo de menneskelige evners rolle i det religiøse liv. De forkastet den frie vilje og som følge derav de gode gjerningers verdi. I disses sted kom den temmelig søvndyssende tanke om den rettfærdiggjørende tro.

Mot denne opfatning reagerte Ignatius. Ingen helgen av den nyere tid har som han betonet troens *aktivitet* og *menneskets* rolle i sjelens forløsningsprosess.

*

Dette menneskelige og kloke trekk i Ignatius' vesen kommer især til syne i hans verdensberømte *Exercitia Spiritualia: Andelige Øvelser*. Enn skjønt vår helgen var fullt fortrolig med mystikkens veier, setter han sig i de Andelige Øvelser intet mål som på noen måte overstiger den jevne sjels asketiske muligheter. Også her må vi beundre hans måteholdenhet. Han forstår å velge den gyldne middelvei mellom tidens to farlige ytterligheter: den brutale materialisme og den raffinerte spiritualisme. Hele hans asketiske system — for det er et system, slik som alt annet hos denne merkværdige mann! — er trygt forankret i den synlige verden som omgir oss. Han lærer oss bare å se denne verden «sub specie aeternitatis», fra evighetens synspunkt, i himmelens lys.

Sankt Ignatius' betraktningemetode er kjent. Også her følger han den samme linje fra den synlige verden op til den usynlige, fra de rent menneskelige sjelsevner til nådens territorium.

Det er noe forfriskende sterkt og djervt og mandig over hans metode. Den følelsesbetonte andakt blir visstnok ikke skjøvet tilside, men heller ikke overvurdert. Det var uhyre betydningsfullt i hans tid, da den religiøse sentimentalitet begynte å spre sig i vide kretser. Mot denne fare forkynner han at man ikke så meget må søke Guds trøst som trøstens Gud og at trofast pliktopfyllelse er det uundværlige grunnelement for enhver andaktsform.

Viser ikke alt dette en sjelden stor menneskekunnskap, en tiltalende menneskelighet? Men dog var det ikke menneskelig visdom som har veiledet Ignatius' klokskap.

Det var guddommelig inspirasjon.

Husk på at Ignatius var spanier. Det fyrige spanske blod fører tanken hen på alt annet enn akkurat likevekt, måtehold og forsiktighet. Nei, *naturen* hadde nok ikke utstyrt mannen til det verk som han faktisk satte ut i verden. Og vi får en anelse om i hvilken farlig fanatisk retning Ignatius kunde ha utviklet sig, hvis ikke Guds forsyn hadde temmet hans temperament. Like efter omvendelsen styrter den unge helt sig hals over hode i helt umenneskelige botsøvelser, så Gud måtte ta Ignatius i forsvar mot Ignatius selv. Også senere hen griper Guds forsyn klart in, idet Ignatius grunnlegger det som han selv slett ikke tenker å grunnlegge, mens hans egne planer aldri kommer til virkelighet, slik som det skjedde for så mange ordensstiftere. Hans drøm om et klostersamfund som skulde vie sig til sykepleien, hans planer om reisen til det hellige land og tyrkernes omvendelse krystalliserte sig til en virkelighet som han aldri hadde anet: ungdommens katolsk-videnskapelige utdannelse.

Atter var det Gud som stiftet en orden.

*

Og ingen orden er blitt forfulgt som Jesuiterordenen. Tilsynelatende er dette en gåte. At den verden som morer sig, som instinktmessig har avsky for selvdisiplin og forsakelse, at denne verden utfra et slags selvforsvar spotter og latterliggjør de ordensfolk som både i sitt indre og i sitt ytre øver og forkynner bot — se, det er på en måte forståelig.

Men jesuitene har i sitt ytre intet utfordrende, deres ytre fremtoning er alltid avpasset efter landets skikk og bruk. I sitt indre representerer de det nøkterne forstandsmessige element i ordenenes rekke.

De skulde således være særdeles lite egnet til å vekke forargelse eller intoleranse.

Hvorav kommer det da at jesuittene allikevel er «de sorte får» i Kirkens hjord?

Det er blitt sagt — riktignok ikke uten en viss overdriivelse, men dog rett betegnende — at Kirken, benediktinsk i middelalderen, blev jesuitisk fra renessansen av.

Grunnen til forfølgelsen må vi derfor se i jesuittenes store fortjenester og i deres innflytelse på det kirkelige liv i vår tid. Og disse fortjenester og denne innflytelse har atter sin kilde i den høie videnskapelige dannelse og i den sunde askese som preger Ignatius' sønner.

E. L.

Den Hl. Faders fredsappell.

Den 24. august om kvelden rettet pave Pius XII gjennom kringkastingen følgende inntrengende fredsappell til hele verden:

Menneskeheten er inne i et alvorlig øieblikk igjen, sa han, en fryktelig avgjørelsens time som tvinger oss til fornuft, slik at man vender tilbake til rettferdighetens og fredens vei. Måtte man høre Kristi stemme, Kristus, hvis liv var det høieste eksempel. Millioner av mennesker håper og tror at man takket være Kristi ord vil kunne redde verden fra katastrofen.

Idag står vi midt blandt dere alle, blandt folkets førere, blandt soldatene, blandt forfattere og kringkastingstalere. Vi er ikke vebnet med annet enn med det sanne ord, og vi taler bare på Guds vegne. Internasjonale konflikter blir mere og mere sannsynlige, og spenningen er nådd en styrke at det kan bryte ut krig. Derfor retter vi en inntrengende henstilling til regjeringene og folkene om å kaste våbnene, gi avkall på trusler og ordne sine tvistigheter gjennom forståelse. Måtte fornuften seire over makten. Erobringer og seire som ikke bygger på rettferdighet, blir ikke velsignet av Gud.

Faren er veldig, men det er tid ennu. Intet er ennu tapt for freden, og alt kan være tapt for krigen. Menneskene må gå et steg tilbake og gå med på å forstå hverandre. Vi vet at vi har hele menneskeheten med oss når vi ber inderlig om dette, for menneskeheten lengter efter brød og frihet, og ikke efter jern. Vi ber hele menneskeheten rette sitt blikk mot himmelen og be til Gud om fred og ro for denne oprørte verden.

Kristen enhet.

Av Ella Anker.

I «Urd» for 26. august skriver Ella Anker om Lars Eskelands «Skimt»:

Eskelands bok er en gripende appell til alle kristne om å samle sig til enhet innenfor moderkirken, og et inderlig vidnesbyrd om hvorfor han selv blev katolik.

Alle kristne vil ha berikelse ved å lese Eskelands bok. Den inneholder dype sannheter som vi nettop kan trenge i vår tid, og den er skrevet med en hjerteglød og åndsfylde av en som selv har gjennomgått en skjærsild for sin tro.

Fra Jesus gikk ordet til Peter: «På dig vil jeg bygge min kirke.» Selv om man ikke tror at Jesus dermed mente annet enn Peters forkynnelse av Jesu evangelium for Romerriket, så er dette ord blitt sannhet. Det kristne samfund som skaptet om Peters martyrgrov i Rom blev kristendommens høialter gjennom alle tider.

Peterskirken er den levende sammenheng med aposteltiden. Herfra gikk frelserbudet utover verden. Her har den store martyrske vidnet om Kristus. Eskeland fører oss omkring i Peterskirken, Katakombene, Kolosseum. Alle kristne kan møtes i denne pilgrimsgang til de hellige steder, særlig i disse tider da kristendommen forfølges med hat og forvrengninger. De kristne trenger å samles om den herlige sannhet som forener oss alle, som er større enn all forskjell: Troens artikler, syndsforakelsen, Fadervår, det evige liv.

Vi er som kristne ikke bare barn av vår egen tid, men stammer fra apostlene og den hellige Ånds utstråling på pinsedagen, fra Jerusalem og Rom. Vi trenger å se den historiske kristendom i dens gjerninger i folkene: Enheten i kristendommens liv, ikke striden.

Eskeland viser oss ruinene av gamle, norske kirker, på Færøy og på Hamar, som et levende bilde av idag av den sønderrevne kirke i åndelig forstand. Han minner om folkets nasjonale forfall som blev følgen av at Hellig Olavs kirke blev nedbrudt, og dansk-tyske konger innsatt som kirkens øverste styrer.

Alle må erkjenne, at det var en ulykke for kristendommen at utrenskningen av vranglære og en bebring av prestenes liv ikke foregikk som en reformasjon innefor moderkirken. Frigjørelsen av bibelen, av tanke og samvittighet kunde ha foregått innefor moderkirken, så vilde kirken ha undgått tragedien, at den blev spaltet i så mange bekjennelser. Hvem der har skylden for dette, den katolske kirke eller Lutherbevegelsen, derom kan der strides, men i våre dager bør denne strid gravlegges. Nu gjelder det samling om Kristus til vern mot felles fiender.

At det norske folk har tapt store åndelige verdier ved den katolske kirkes avskaffelse er vel utvilsomt. Skriftemålet f. eks. Det er imidlertid opstått igjen i flere former i den protestantiske kirke og i fri-

menigheter. Troen på de helliges samfund, helgendyrkelsen, som vi kaller det med et uriktig navn, inneholder en kristelig rikdom, som har været til stor glede og styrke i tidligere tider, og vil naturlig gjenoplives. Vi tror jo på det evige liv, vi tror på at de store, rene ånder som har levd og lidt for kristendommen fremdeles lever og har lov til å komme oss til hjelp, når vi er i nød. Lars Eskeland, likesom Sigrid Undset i sitt overordentlig verdifulle verk: «Norske helgener», har vist hvilken veldig betydning denne forbindelse med hellige menn og kvinner har hatt i folkets religiøse og nasjonale liv.

Eskeland skriver om årsaken til hans egen omvendelse, at den norske kirke stod vaklende til svaret på det spørsmål: Hvem var Kristus? Det var da han søkte til moderkirken.

Hvis moderkirken nu sendte en flammende appell til alle kristne menigheter og til alle stater om å reise sig til vern om rettsfreden og gjenreise Folkeforbundet, da vilde det være et større vidnesbyrd for Kristus blandt hedningene enn noe annet arbeide. Vis mig din tro av dine gjerninger! Det er Jesu største bud: Fred. —

*

I tilslutning til dette henviser vi til pavens fredsappell som er inntatt annetsteds i dette nummer av «St. Olav».

Regnskap

for St. Vinsensforeningens feriekoloni 1939.

Debet:

Bidrag i følge liste i St. Olav	kr. 1753.00
	<hr/>
	Kr. 1753.00

Kredit:

24 barns ophold i 6 uker i Sylling	kr. 1699.99
Jens Andersen regning	» 16.20
Overskudd — konto 616119 i Oslo Spareb. »	36.81
	<hr/>
	Kr. 1753.00

Regnskapet revidert og funnet i orden.

Oslo 24. august 1939.

Maria Müller.

Gjennemsnittlig kostet hvert barns landophold kr. 70.83 eller kr. 1.68 pr. barn pr. dag. Regnskap med bilag sendt Vikariatet.

For St. Vinsensforeningen
Ivar Ruyter.

+

Fru Charlotte Undset.

Fru Charlotte Undset, Sigrid Undsets mor, er avgått ved døden efter lengre tids sykdom lørdag d. 26. august i den høie alder av 84 år. Fru Undset var født i Kallundborg, Danmark, som datter av kanselliråd Gyth. Hun blev i 1881 gift med arkeologen dr. phil. Undset — en skjønt sin unge alder meget kjent og aktet videnskapsmann som imidlertid døde allerede i 1893 og etterlot henne som enke med tre småpiker. Modig tok fru Undset kampen for tilværelsen op — et den gang adskillig vanskeligere problem for en enslig kvinne enn nu — og med sitt åpne og skjønnhetselskende sinn fikk hun gjennom årene en krets av venner som skattet hennes godhet og beundret hennes energi. Efter at hennes eldste datter, fru Sigrid Undset, var trått over til katolisismen konverterte hun selv, 73 år gammel, hvilket gav hennes liv enn rikere innhold — hun elsket således Kirkens liturgi, hvis dype rikdom hun hadde alle betingelser for å forstå og få det fulle utbytte av. Det lyder mange kjærlige og takknemmelige ord nu om den fine gamle dame hvis minne vil leve lenge blandt alle, som fikk den glede å kjenne henne. Og ordene samler sig i bønn for hennes sjel.

R. I. P.

Det ringer for første gang.

Kjære Godtfolk!

Vi er her i Oslo så heldig stillet, at vi har gode lokaler til disposisjon for alt menighetsarbeid, og alle våre mangfoldige foreninger gjør flittig bruk av dem. Vi har brukt dem nå i mange år og det kunde ikke undgås at de efter hvert er kommet i en forfatning som ikke virker noe særlig tiltalende. Og ikke bare det, men det er fuktigheten som er gått til angrep på murene og de er dødsdømte hvis det ikke blir gjort noe. Vannet arbeider langsommere enn ilden, men det arbeider grundigere. Her hjelper altså ingen «kjære mor», vi må gå igang med oppussing av våre lokaler. Og det er en sak som angår alle, alle foreninger og alle katolikker i hovedstaden, ja på en måte også utover landet. Allerede før ferien begynte hadde vi planlagt å gå igang nå ihøst og hatt et møte hvor alle våre foreninger var innbudt. Nå har vi hatt møte igjen og det blev enstemmig besluttet å ta et ordentlig felles skipperak for å rette på våre lokalers mangfoldige skrøpeligheter og mangler. Vi vil avholde en gammeldags basar hvor alle våre foreninger vil medvirke. Og nå ringer vi altså for første gang. Vi trenger gaver til den påtenkte basar, mange og helst pene gaver. Frk. Rasmussen i «St. Olav» og de snilde søstre på St. Josefsinstitutt og selveste sognepresten vil ta imot gavene efterhvert som de «strømmer inn». Og nå må du, som leser dette, ikke si som så: «Å ja, de får nok av gaver, både han og hun og den og hin vil sikkert gi noe.» Kjære snilde dig, hvis alle resonnerer

slik så får vi akkurat null. Det er nettop du som må hjelpe oss. Kan du ikke gi noe kostbart, så gi noe pent, noe morsomt. Vis i allfall din gode vilje. Hvis alle gjør det så er suksessen sikret og du vil glede dig med oss. Altså: Lykke til! Vi er naturligvis villige til å la gavene avhente, om så ønskes. Bare gi oss et litet vink. Vi venter.

På alles vegne

Dykkar vyrdsame

Sognepresten til «St. Olav».

*Ungdoms yeke -
Kirkens styrke.*

„Nu skal vår fremtid bygges.“

Svensk speiderbesøk i Oslo.

Så å si uventet kom det søndag 6. august 14 svenske speidere hit til Oslo. Få dager i forveien var beskjeden kommet til speidertroppene i Oslo at en del av Stockholms Katolska Scoutkår hadde utpekt Oslo som sin drømmers mål. 5 piker og 9 gutter ville i en uke «gjøre» Oslo og dens omgivelser. Administrasjonsapparatet blev øieblikkelig satt i sving, dag og natt omtrent arbeidet lederne for at alt skulde være klappet og klart ved svenskenes ankomst søndag morgen. Og hele Oslo stilte sig beredvillig til disposisjon. Og mest av alle gjorde søstrene det lett for speiderne. Dominikanerinnene tilbød å huse de svenske speiderpikene, og Josephssøstrene hjalp oss strålende med innkjøp og på mange andre måter. I siste liten blev det så skaffet madrasser til guttene, de skulde få ligge i klubblokalet. Det var således en speidermamma som ribbet hjemmet sitt for alt som kunde undværes av underlag, og mere til.

Så oprant da søndag morgen, og de hjemmeværende av Oslos katolske speidere, det var dessverre ikke så svært mange, stod opstilt på Oslo Ø. med flagg og banner for å ønske velkommen. Og ut fra toget strømmet «scouterne» ledet av den guttaktige charmerende dominikanerpater, sogneprest Bertrand Fens, og da flaggene var hentet ut av tollentog vi sammen op til St. Olavs kirke og inn til frokosten i Foreningslokalet. Og så var begynnelsen gjort. Det blev innledningen til en festlig og slitsom uke, både for gjester og arrangører. Broderskapet mellom svensker og nordmenn blomstret, og da svenskene reiste igjen, hadde vi 14 nye venner, prektige og glade kamerater som vi gleder oss til å treffe igjen og som vi vet vil se oss igjen med glede.

Det var en ting som arrangørene ikke maktet, og det var å skaffe en uke med det drivende sommerværet som Oslo kan ha. Men ellers gjorde de så godt de kunde. Å fortelle om hele ukens opplevelser vilde føre litt for langt, men et lite utsnitt av det kan jo gis. Det var turer hver dag, til Frognerseieren og Tryvassstårnet, til Folkemuseet, Teknisk museum og Våkingeskibshuset på Bygdøy,

til Lufthavna på Fornebu, og guttene hadde en flere dagers tur til Heggelivannet i Nordmarka, like under den høieste toppen her omkring, Opkuven, som vi også besteg. Så var det ordnet omvisninger i Oslo, vi fikk se en storavis bli laget i Aftenposten, Akers mekaniske verksted i arbeide, Østbanestasjonens store og flotte stillverk i funksjon, og rådhusarkitekten viste selv de svenske speiderpikene rundt i Rådhuset. Så blev da hele Norgesbesøket avsluttet med en tur til Sylling lørdag og søndag, hvor pater Leo hadde fått beveget innbyggerne til å huse oss om natten.

Alt dette kunde dessverre ikke bli avvirket uten uheld. En av guttene blev påkjørt av en lastebil og fikk sin sykkel ødelagt, og enda vere gikk det med en pike som kjørte utfor et stup oppe ved Holmenkollen og brakk benet, men hun tok det på en måte som fylte oss alle med beundring. Da hun blev båret op, og blev spurt om hun hadde slått sig, svarte hun: «Ikke noe særlig, dere må ikke bli redde, jeg har visst bare brukket benet!» Og siden, når vi besøkte henne på sykehuset, var det nærmest hun som opmuntret oss, full av leven og morro som hun var.

Og så til slutt slo da avskjedens stund søndag aften nede på Østbanestasjonen, og det blev takket og trykt i hendene, og hilset så vi blev ganske ore. Med et mangelstemmig kor: «Velkommen til Stockholm!» trillet så toget ut fra perrongen, og vi som stod igjen alene hadde bare det ene ønske å gid det snart var sommer igjen, så vi atter kunde få treffe våre prektige svenske venner.

Assi.

På landsmøte.

Katolske speiderpiker!

Gjennem St. Olavs-bladet skal jeg idag forsøke å fortelle dere om de 8 herlige dager vi speiderførere tilbragte her i anledning N.S.P.F.s landsmøte. — Som dere vet skulde dette holdes på Frekhaugs Ungdomsskole, ved Bergen, fra 1.—8. august. Allerede 30.—31. juli ankom der førere fra de forskjellige kanter av Norge. Da leiren ikke skulde åpnes før 1. aug. blev de først innkvartert på Nygård skole. Stemningen var fra første øieblikk helt strålende, tross det «pøsregnet». Hele aftenen hadde vi et svare brev med å presentere oss for hverandre, der var jo førere både fra Østland, Sørland, Nordland, Vestland og Finnmarken.

Tirsdag 1. august reiste vi så i sluttet tropp til Frekhaug, pr. båt. På Frekhaug kai blev vi mottatt av hr. skolebestyrer Aamdahl med frue. Disse ledet oss til skolen, hvor vi blev opfordret til å ta plass i spisesalen. Her holdt vicelandschef Dagfrid Andersen en liten velkomsttale med håp om at alle måtte yde sitt til at det blev en hyggelig og lærerik leir. Derefter fikk vi utdelt nummer på vårt soveværelse, av leirchefen. Og under latter og sang begav vi oss så på vandring gjennom de lange korridorene, for å opsøke hvert vårt værelse. Og til vår store glede viste det sig at leirkomiteen hadde vært så praktisk å plasere f. eks. 1 sørlandsk og 2 østlandske førere eller 1 nordlandsk og 2 vestlandske sammen. Dette resulterte i at vi lærte andre kretser å kjenne.

Efter presentasjon og utpakning av ryggsekk besø vi

resten av bygningen og dens omegn, og alle var helt imponert over den praktiske og herlige skole. Så ringte det til aftens, og for full fart bar det avgårde til spisesalen; hvor vi tok opstilling ved bordene og sang av hele vårt hjerte: «O, Du som metter liten fugl, velsign vår mat, o Gud.»

Efter aftens skulde vi egentlig hatt leirbål, men da været ikke var så bra sang vi bare et par leirbålsanger og bad «Fadervår» i kor, og gikk hver til sitt værelse. Det var en flokk takknemlige unge piker, som den aften gikk til ro på Frekhaugs Ungdomsskole.

Onsdag form. kl. 10 skulde landsmotet finne sted. Motet blev åpnet i den store lærersal, av vicelandschef frk. Dagfrid Andersen, som oplyste at 71 stemmeberettigede troppsførere var møtt frem. Derefter blev N.S.P.F.s rapport oplet av frk. Bamse Bøgh. Det viste sig at der i årene 1937—1939 var kommet 50 nye tropper og at 10 tropper var gått inn. Grunnen til at så mange tropper var sluttet skyldtes førermangel og for lang vei til speiderlokale. Speiderpikene nordpå måtte nemlig ro i båt eller gå et par timer for å komme frem til motene. Og i vintermånedene kunne dette ha sine store vanskeligheter. — Fra hver krets referertes så rapporter, og det var meget interessant. Efter rapportene å domme, så stod kretsene sig økonomisk sett bra. Vi var 19 kretser, fordelt på 269 tropper. Fru Tyssland gav oss så en kort oversikt over regnskap for «Føreren». Kapitalen pr. 1939 var tilsammen kr. 15 080.00 både med losore og faststående kapital. Av redaktøren for «Speiderpiken» referertes regnskap for bladet. Bladets formue var fortiden kr. 5896.00. Redaktøren takket Opland krets for deres store punktlighet med innbetaling av kontingent av bladet. Oslo krets fikk honnør for det enestående salg av julenummeret. — Så gikk vi over til eventuelt. Her blev det bestemt at den nuværende flagghilsen skulde forandres til almindelig hattehilsen. — Rangersalderen blev forandret til 16 år. — Speiderpikealderen til 10 år. — Ola Hegerberg og pastor Strom blev tildelt den blå kløverknappen. Derefter hadde vi valg på nye styremedlemmer. Dette vil bli referert i «Speiderpiken». Motet sluttet klokken 7. Det var en meget interessant, om enn strevsom dag. Om aftenen hadde vi et festlig leirbål med underholdning. Stavanger krets var helt utrettelig, de underholdt både med viser og sketser.

Torsdag og fredag gikk til øvelser, turer og badning. Været og humøret var helt strålende, vi var som en stor søskenflokk. — Fredag ettermiddag kl. 6 hadde vi møte for Speiderpikenes Venner. En del speiderpikeforeldre og medlemmer av Sp. Venner kom fra byen for å overvære motet. Dette blev åpnet av formannen Ola Hegerberg. Og det var en fryd for oss førere å høre hvor varmt han anmodet Speiderpikene om å slutte ring om vårt forbund. Først og fremst ved å be for forbundet og ellers ved å være behjelpelig med å gi førerne forskjellige råd og vink. Fru Hoff fra Trondheim lokalforening kom så med et forslag om å anskaffe en speidernål for medl. av Sp.p. Venner. Dette blev enst. besluttet. Så hadde vi valg og diskusjon. Motet sluttet kl. 8.30. Hvorefter vi spiste aftens med de fremmotte speiderpikene. — Lørdag form. fikk en del av de utenbys førere lov å reise til byen. Vi andre benyttet dagen til øvelser. Om aftenen arrangerte Bergen krets leir-

bål med en helt vellykket underholdning. Ranger spilte et stykke: «Ungdommens tro og tvil.» Dette var meget lærerikt og gripende. Til slutt sang vi Speiderbønnen og bad «Fadervår» i kor.

Søndag formiddag hadde vi andakt ute i det fri. Andakten blev innledet med en bønn av prestefru Strøm. Så holdt en katolsk fører fra Bergen betraktning over bønnen i «Fadervår»: Fader, forlat oss vår skyld, som vi forlater våre skyldnere. Hun pointerte at denne bønn passet så godt for oss speidere, som engang har gitt det løfte å være tro mot Gud. Vi måtte i det daglige liv forsøke å huske dette løftet, for da vilde det ikke være så vanskelig for oss å gjengjelde det onde med det gode. Og så måtte vi huske det skriftstedet som står i bibelen: «Derpå skal alle kjenne at I er mine disipler, når I har kjærlighet til hverandre, er saktmodige og fredssommelige, og beredt til å tilgi.» Da vilde vi være en ekte Guds speiderdisippel. Og dette er jo vårt mål. Derefter sang vi: «Alltid freidig, når du går» Ja, er det ikke en glede å vite at forbundsstyret hadde anmodet en katolikkfører om å holde betraktningen ved andakten? For det beviser at vi innen N.S.P.F. skal være ett, uansett religion eller politikk.

Søndag ettermiddag hadde vi en festlig tur, hvor vi gikk etter kart og kompass, denne blev ledet av Gerd Lemh-Halvorsen.

Så kom avslutningsdagen, mandag. Det var trist å tenke at de 8 dager snart var forbi. En del av oss måtte desverre reise allerede mandag morgen, da ferien vår var forbi. Og det blev en «takking og håndtrykking», i den tidlige morgenstund, som er helt ubeskrivelig. En hjerteligere avskjed har vi neppe hatt før. Om aftenen hadde resten av førerne avslutningsfest, som var meget vellykket. Tirsdag morgen reiste disse tilbake til Bergen. Til slutt vil jeg benytte høve å be alle katolske speiderpikeførere og speiderpiker om å delta litt mere i speiderleirene. Nu vil du kanskje svare at det koster så mange penger, til det vil jeg svare: er det en dag du har lyst å gå på kino, ta da heller de penger og legg på en bøsse til sommerleir, og du vil ha dobbelt glede av dem. For husk! Du er ikke bare speiderpike, men katolsk speiderpike, og av dem ventes der uvilkårlig litt mere, fordi vi har dannet egne tropper, og dette har sin betydning. Delta ivrig på speidermøter, kretsmøter, turer og leirer så forbundet kan glede sig over de katolske speiderpiketroppenes iver.

Til katolske foreldre og medlemmer av «Speiderpikenes Venner» vil jeg rette en inntrengende bønn om å slutte ring om våre katolske speidertropper, og be for dem at de må vokse sig sterke, til ære for Gud og Kirken! La oss gjøre som Bjørnson skrev engang til Ibsen: «Be så himlen åpner sig.»

En katolsk fører i Bergen.

Med intervjublokken.

Oslo har i disse dager hat besøk av en av spissene i svensk foreningsarbeide, formannen i Sveriges Katolska Ungdomsförbund. Karakteristisk for svenske forhold i ungdomsarbeidet er det en dame, frk. Anna Hamrén.

Hun har tilbragt sin ferie her i Norge, og kom nettop fra Hjerkin på Dovre, bergtatt og overmåte begeistret for den norske natur og med en dvergbergkragen i knapphullet. Et slikt høve kan vi ikke la gå ubenyttet hen, og en formiddag sitter vi med frk. Hamrén og hennes venninne oppe på Frognersteteren og nyter utsikten samtidig som vi ber henne fortelle om den organisasjon hun selv leder. Frk. Hamrén er mere enn villig og forteller løst og fast, og jeg hører efter som en skoleunge, for noe slikt savner jo helt sitt sidestykke her i Norge.

«S.K.U.» (den vanlige forkortelsen for Sveriges Katolska Ungdomsförbund) har tilsluttet 17 foreninger med ca. 250 medlemmer rundt om i hele Sverige. Frk. Hamréns venninne er således S.K.U.s eneste medlem i Karlstad, og hun står stadig i forbindelse med styret i Stockholm, og skjønt hun nok savner en ungdomsforening i Karlstad, hjelper hun forbundet svært meget. Forbundets oppgaver er mange, det holder foreningene sammen ved stadig å stå i korrespondanse med dem, det sitter to sekretærer i styret. Det utgir også et eget ungdomsblad og hjelper foreningene med alle slags gjøremål. Hvert annet år arrangerer S.K.U. et riksmøte, som har deltagere fra alle kanter av landet. På det siste var det også noen norske deltagere som kom hjem fulle av beundring over dette kameratskapets fest.

For Stockholm har forbundet et kartotek over alle unge katolikker i alderen 16—38 år, og i det avmerkes alle møter og tilstelninger de har vært til stede på, slik at en stadig kan se om den unge katolikk er ivrig eller ei. Skulde så interessen for forbundet og Kirken slappes, trer straks forbundet til på den ene eller andre måten og hjelper til efter beste evne. På det viset reddes mange fra å gli vekk fra Kirken i de vanskelige ungdomsårene.

Det opstår en lengere pause efter dette. En gjemt drøm dukker frem fra pulterkammeret og jeg spør endelig:

«Tror frk. Hamrén at et slikt ungdomsforbund kunne være mulig her i Norge?»

«Jeg forstår ikke hvorfor dere ikke har fått et slikt for lenge siden. Dere har da omtrent de samme vanskelighetene som vi å overvinne: Få katolikker, lange avstander og små forhold innen menighetene. Når vi har greid det, skulde også dere fint kunde greie det samme.»

«Men vi har jo bare ungdomsforeninger i Oslo og i Bergen. Kan vi lage et forbund bare av dem?»

«Det er jo nettop på det feltet et ungdomsforbund i Norge først vil kunde gjøre noe: ved å gi støtet til dannelsen av ungdomsforeninger der hvor det ikke er noen. Og er det ikke nok ungdom til dannelsen av en forening, så kan forbundet knytte dem enkeltvis til sig,» og hun peker bort på sin venninne.

Det er driftig ungdom i Sverige.

Er ikke den norske like god?

Øia.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. boktrykkeri, Bernh. Getz gt. 3 - Oslo.